

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu* tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Öznur Bartin
Hakkâri Milletvekili

Van-Hakkâri kara yolu, bölgesel ulaşım ağları içinde yalnızca yük ve yolcu taşımacılığını gerçekleştiren bir koridor olmanın ötesinde sağlık hizmetlerine erişim, ekonomik dolaşım, güvenlik lojistiği ve sınır bölgesi bağlantıları bakımından stratejik öneme sahip bir altyapı bileşenidir. Bu koridor üzerinde son yıllarda artan frekans ve şiddetle gerçekleşen ölümlü ve yaralanmalı trafik olayları teknik, idari ve kurumsal boyutlarıyla ele alınması gereken yapısal bir risk örüntüsünü işaret etmektedir.

27 Ekim 2025 tarihinde Zernek Barajı mevki olarak bilinen kesimde meydana gelen trafik kazası Karay Ailesi mensuplarından üç yurttaşımızın yaşamını yitirmesine ve dört yurttaşımızın yaralanmasına yol açmıştır. 30 Ağustos 2025 tarihinde Hakkâri Yüksekova Van karayolu üzerinde Sarıtaş köyü yakınlarında meydana gelen trafik kazasında Sultanoğlu Ailesi mensuplarından ikisi çocuk olmak üzere beş yurttaşımız yaşamını yitirmiştir. 22 Nisan 2025 tarihinde aynı güzergahta meydana gelen minibüs ile kamyonun çarpışması olayı sonucunda sekiz yurttaşımız hayatını kaybetmiş ve on bir yurttaşımız yaralanmıştır. Son on yıl içinde aynı yol üzerinde onlarca yurttaşımızın yaşamını yitirmiş olması bu güzergâhın güvenlik standartlarından ne denli uzak olduğunu ve gerekli önlemlerin zamanında alınmadığını göstermektedir.

Saha bulguları ve mevcut kayıtlar ışığında Van-Hakkâri koridorunda tespit edilen temel risk alanları şunlardır. Birinci olarak yolun bazı kesimlerinde jeoteknik açıdan kritik niteliğe sahip dik kayalık şeritler bulunmakta olup bu alanlarda taş düşmesi olasılığı sürekli bir tehdit oluşturmaktadır. İkinci olarak bazı kesimlerde bariyerleme ve perdeleme uygulamaları ya hiç gerçekleştirilmemiş ya da uygulama sonrasında sürdürülebilir bakım ve denetime tabi tutulmamıştır. Üçüncü olarak yol geometrisi ve şerit genişliği standartları mevcut trafik yoğunluğu ve bölgesel coğrafi gereksinimlerle uyumlu değildir. Dördüncü olarak drenaj altyapısı ve yol kaplama kalitesi çeşitli noktalarda bozulmuş veya yetersiz kalmıştır. Beşinci olarak bakım rejimi ve uygulama sonrası kalite güvencesi prosedürleri eksik veya uygulanamaz durumda görünmektedir. Bu teknik eksiklikler ağır taşıt trafiği, iklimsel değişkenlik ve bölgenin topoğrafik özellikleriyle etkileştiğinde kaza olasılığı ve kaza sonuçlarının şiddeti artmaktadır.

Hukuki çerçeve açısından Anayasa yaşam hakkını koruyan hükümlere yer vermekte ve devlet kurumlarına pozitif koruma yükümlülüğü yüklemektedir. Uluslararası yükümlülükler bakımından taraf olunan metinler devletlere karayolu güvenliğini güçlendirme ve yurttaşlarının yaşam hakkını korumaya ilişkin somut tedbirler alma yükümlülüğü vermektedir. Bu çerçevede Van-Hakkâri karayolunda tekrar eden can kayıplarının sürmesi yalnızca idari bir zaafî değil aynı zamanda anayasal ve uluslararası yükümlülüklerin icrası konusunda ciddi bir eksikliği göstermektedir.

Bu çerçevede, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı muhatap alınarak talep edilecek vaka bazlı veriler, teknik raporlar, bakım ve uygulama kayıtları, idari ve adli soruşturma sonuçları ile plan ve proje dokümanlarının eksiksiz sunulması; mevcut risklerin nesnel biçimde tespit edilmesi, sorumluluk ilişkilerinin netleştirilmesi, acil ve kalıcı müdahale önceliklendirmesinin yapılması ve mağdur yurttaşların haklarının güvence altına alınması bakımından zorunludur.

Bu doğrultuda, ilgili bakanlıkların ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin koordinasyon içinde harekete geçmesi; yol güvenliğinin sağlanması, bakım ve iyileştirme planlarının şeffaf biçimde paylaşılması, teknik ve idari sorumlulukların netleştirilmesi ve yaşam hakkının korunmasına dönük somut, kalıcı ve denetlenebilir önlemlerin alınması hayati önemdedir.

Bu bağlamda;

1. Van-Hakkâri karayolu Hakkâri Yüksekova Van güzergâhı ve bağlantı mevkiileri kapsamında 28 Ekim 2020 ile 28 Ekim 2025 arasındaki dönemde meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarının vaka bazlı dökümü nedir ve her vaka için olayın tarihi, saati, açık mevkii, kazaya karışan araç türü, ölü sayısı, yaralı sayısı ve olay tutanak bilgileri nedir?
2. 27 Ekim 2025 tarihinde Zerneke Barajı mevkii Hakkâri Van karayolu kesiminde Karay Ailesi'ne ilişkin meydana gelen ağır kazaya dair Bakanlığınızca hazırlanan teknik inceleme raporu, kaza neden analizi, saha mühendisliği raporu ve varsa bilirkişi değerlendirmeleri nelerdir?
3. 30 Ağustos 2025 Sarıtaş mevkii Hakkâri Yüksekova Van karayolu kesiminde Sultanoğlu Ailesi'ne ilişkin olarak yaşanan kaza ve 22 Nisan 2025 minibüs ile kamyonun çarpışması vakalarına ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış teknik incelemeler, kaza analizleri ve varsa uygulama önerileri nelerdir?
4. Van-Hakkâri koridorunda Sere Solan Tekser Zerneke Barajı mevkii ve Hakkâri şehir girişi olarak tanımlanan kesimlerde tespit edilen jeoteknik ve mühendislik risklerinin ayrıntılı listesi nedir ve bu kesimlerde son beş yıl içinde gerçekleştirilmiş jeoteknik etütleri yol güvenliği etütleri perdeleme bariyerleme drenaj ve şerit düzenlemesi uygulamaları ile bunların bakım kayıtları ve maliyet muhasebesi hangi içeriklere sahiptir?
5. Son beş yıl içinde Van-Hakkâri güzergahtaki yol iyileştirme genişletme bariyerleme aydınlatma ve acil durum erişimi projeleri hangileridir ve her bir proje için proje tanımı ihale bilgileri yüklenici sözleşme tarihleri gerçekleştirme durumu maliyet ve finansman kaynağı nedir?

6. Van-Hakkâri karayolunun ulusal ve uluslararası yol güvenliği standartlarına yol geometrisi bariyerleme şerit genişliği görüş mesafesi ve acil müdahale erişimi açılarından uygunluğunu değerlendiren en son rapor hangisidir ve bu rapor ile ilişkili eylem planı veya planları nelerdir; eylem planı mevcut değilse bu değerlendirme ve planlama çalışmalarının neden yürütülmediği nedir?
7. Son beş yıl içinde acil müdahale gerektirdiği kabul edilerek başlatılmış ancak tamamlanmamış altyapı projeleri mevcut mudur ve mevcut ise bu projelerin güncel tamamlanma takvimleri gecikme gerekçeleri ile ek kaynak talepleri nelerdir?
8. Van-Hakkâri karayolunun son beş yıllık kaza yoğunluğu ve ağır kaza oranları esas alınarak ülke genelinde aynı veya daha ağır risk sınıfına dahil edilmiş başka karayolu segmentleri mevcut mudur ve mevcut ise bu segmentlerin listesi karşılaştırmalı istatistikleri ve bu segmentler için uygulanmış veya planlanmış müdahaleler nelerdir?
9. Bakanlığınız Van-Hakkâri karayolunda can kaybını azaltmaya yönelik hangi somut müdahaleleri proje bazında hangi başlangıç ve tamamlanma tarihleriyle hangi sorumlu birimler tarafından hayata geçirecektir ve bu müdahalelerin önceliklendirme kriterleri nelerdir?
10. Bakanlık personeli ve ilgili birimler için denetim bakım ve acil müdahale sorumluluklarını düzenleyen iç yönergeler bakım periyotları ve kalite güvence prosedürleri mevcut ise bunların tam metinleri nelerdir; mevcut değilse bu yönergelerin neden oluşturulmadığı ve oluşturulması için öngörülen takvim nedir?
11. Toplumsal vicdanı doğrudan ilgilendiren daha kaç yurttaşımızın yaşamını yitirmesi gerekmektedir sorusuna muhatap olacak şekilde Bakanlığınızın belirlediği objektif eşik değerler hangi kriterlere dayanmakta ve bu kriterler sağlandığında Bakanlığınız hangi olağan ve olağanüstü karar mekanizmalarını devreye sokacaktır?
12. Van-Hakkâri kara yolunda yıllardır süregelen bu ölümlü kazalar neden önlenememektedir? Yolun genişletilmesi, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve güvenlik standartlarının sağlanması için hangi somut adımlar ne zaman atılacaktır? Daha kaç yurttaşımızın yaşamını yitirmesi beklenmektedir?